

S. Sayısı : 71

Muvazene vergisi kanununda bazı değişiklikler yapılmasına dair olan 3404 sayılı kanunun 1 nci maddesinin 5 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1193)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/375

20 - I - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Muvazene vergisi kanununun 1 nci maddesinin muaddel 5 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18 - I - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Mucib sebebler lâiyhası

1980 numaralı muvazene vergisi kanununun birinci maddesinin istisnalara müteallik beşinci fıkrasının 2174 numaralı kanunla değiştirilen şeklinde, zat maaşları sahiblerinden muvazene vergisinin alınabilmesi için verginin kesilmesinden sonra kalacak istihkakın (20) liradan aşağı düşmemesi şart kılınmıştır. 3404 numaralı ve 25 - V - 1938 tarihli kanunla muvazene vergisinin nisbeti yüzde sekize indirildiği sırada zat maaşı sahipleri hakkındaki muafiyet şartları aynı suretle muhafaza edilmekle beraber, evvelce zat maaşları sahiplerine münhasır olan bu hüküm, bilûmum hizmet erbabına teşmil olunmuştur.

Muvazene vergisi % 10 olarak aldığı zamanlarda, mezkûr hükümlere tefhikan miktarı 22.21 liraya kadar olan zat maaşları verginin tenzilinden sonra (22.21 - 2.22 =) 20 liradan aşağı düştüğü için bu vergiden muaf bulunuyordu. 3404 numaralı kanunla vergi nisbeti % 8 e indirilmesi üzerine miktarı 21.74 liraya kadar olan zat maaşları, verginin tenzilinden sonra (21.74 - 1.74 =) 20 lira ve daha aşağı düştüğünden muafiyet 21.74 liraya kadar olan maaşlara münhasır kalmış, binnetice 21.74 lira ile evvelce muaf bulunan 22.21 lira arasındaki maaşların muvazene vergisine tâbi tutulması zarureti hâsıl olmuştur.

3404 numaralı kanunun maksadı tedvini hizmet erbabı vergilerinde tahfif temini olduğuna göre bunlar meyanında bir kısmının istihkaklarının yeniden vergiye tâbi tutulması mevzubahs olmayacağından bunların tadilden evvel haiz oldukları muafiyetin idamesini ve 3404 numaralı kanunun meriyetinden beri kesilen vergilerin geri verilmesini temin maksadile ilişik olarak sunulan kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/1193
Karar No. 22

23 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

1980 numaralı muvazene vergisi kanununun birinci maddesinin beş numaralı fıkrasında değişiklik yapılmasına dair Maliye vekâletince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 18 - I - 1939 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve mucib sebepleri Encümenimize tevdi buyurulmakla Maliye Varidat umum müdürü hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü :

Lâyihanın mucib sebeplerine nazaran : 3404 numaralı kanunda mezkûr 5 numaralı fıkra üzerinde yapılmış olan tadilâtın hedefi ; Devletin vergilerde tenzilât icrası suretile maaş erbabının ve bilhassa küçük maaşlıların ve az kazançlı işçilerin maaş ve kazançları üzerinde bunların lehlerine bir fark husulü olduğu halde mezkûr 3404 numaralı kanunun meriyete girmesi üzerine evvelce 2174 kuruştan 2222 kuruşa kadar zat maaşı alan kimselerin işbu tenzilâttan istifade etmedikten başka bunların yeniden teklif mevzuu olmak yüzünden daha az maaş almak mevkiine düştükleri anlaşılmıştır. Maksadı asli hilâfına husule gelen bu neticeden dolayı bunların hiç değilse eski hallerinin mahfuziyetini temin için

işbu kanun sevk edildiğinden Encümenimiz kanunu esas itibarile kabul etmiştir.

Şu kadar ki, işbu lüzum ; şimdiki muvazene vergisi nisbetine nazaran ; kazanç muvazene ve buhran vergilerinden sonraki bakiye istihkakı mikdarı 2043 kuruşu tecavüz etmeyen zat maaşları hakkında varid olup bakiye istihkakları bundan fazlaya çıkanlar hakkında böyle bir lüzum olmadığından ve çünkü bu gibiler zaten 3404 numaralı kanundan evvel dahi muvazene vergisine tâbi olmak suretile şimdiki nisbetle daha az maaş almakta olduklarından lâyihanın birinci ve ikinci maddelerindeki (2050) kuruş, (2043) kuruş olarak tadil edilmiş ve diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine vermek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Yozgad	Seyhan
İhsan Tav	E. Draman	Esmâ Nayman
Bursa	İzmir	İstanbul
Dr. Galib Kahrâman	Kâmil Dursun	A. Bayındır
Diyarbakır	Manisa	Zonguldak
Zülfü Tığrel	Tahir Hitit	Necati Güneri

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 48
Esas No. 1/1193

24 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

Muvazene vergisi kanununun 1 nci maddesinin muaddel 5 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında olup Başvekâletin 20-I-1939 tarih ve 6/375 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Maliye vekâleti namına Varidat umum müdürü hazır olduğu halde

okundu ve konuşuldu :

Gerek Hükümetin mucib sebeplerinde gerekse Maliye encümeni mazbatasında izah edildiği ve hile muvazene vergisi % 10 olduğu zaman 2174 sayılı kanuna tevfikân yalnız 22 lira 21 kuruşa kadar olan zat maaşları bu vergiden muaf bulunmakta idi. 3404 sayılı kanun ile bu vergi mik-

darı % 8 olarak tesbit edilince evvelce muaf olan zat maaşlarından mikdarı 21 lira 74 kuruştan yu-
karı olanlar da vergiye matrah olmuştur. Ev-
velce muaf bulunan bu maaşların vergi şümülü-
ne girmesi esasen Hükümetçe düşünülmemiş bu-
lunduğundan husule gelen bu makûs neticenin
bütün şümülile izalesi derpiş edilerek işbu lâyiha-
nın sevk edildiği anlaşılmıştır. Encümenimizce
de yerinde görülen lâyiha Maliye encümeninin
tadili dairesinde aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere
Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis İsparta Mükerrerem Ünsal Kâtib İstanbul F. Öymen Kırklareli Ş. Ödül Maraş A. Tiridoğlu Trabzon Sırrı Day	Reis V. Kayseri F. Baysal Balıkesir E. Adakan Kocaeli A. S. Akbaytuğan Muş Ş. Çiloğlu Yozgad Sungur	M. M. Trabzon R. Karadeniz Diyarbakır R. Bekit Malatya M. Öker Ordu H. Yalman
--	---	---

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Muvazene vergisi kanununun birinci maddesinin
muaddel beşinci fıkrasının değiştirilmesine dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — 26 - V - 1932 tarihli ve 1980 sa-
yıllı muvazene vergisi kanununun birinci madde-
sinin 25 - V - 1938 tarihli ve 3404 sayılı kanunla
değiştirilmiş olan 5 numaralı fıkrası aşağıdaki
şekilde değiştirilmiştir:

5 - Bir ay içinde her ne unvan ile olursa ol-
sun aldıkları paraların mecmuu kazanç, iktisadî
buhran ve muvazene vergileri çıkarıldıktan son-
ra (20) lira (43) kuruşu geçmeyen tekaüd ve
sair zat maaşı sahibleriyle; (20) lirayı geçmeyen
sair bilûmum istihkak sahibleri ve 80 kuruşa ka-
dar işçi gündelikleriyle 120 kuruşa kadar olan
gündeliklerin (80) kuruşu bu vergiden müstes-
nadır.

Hem gündelik hem maktu ücretle çalışanlar-
nın bir ay içinde gündelik ve maktu ücret ola-
rak aldıkları paraların yekûnu kazanç, iktisadî
buhran ve muvazene vergileri indirildikten son-
ra 20 lira ve ondan aşağı düşenlerin istihkakları
dahi bu vergiden muafır. Muhtelif cihetlerden
gündeliği olanların muafiyetten istifadelerinde
gündeliklerinin mecmuu nazarı dikkate almır.

**MADDE 2 — Bir ay içinde her ne unvan ile
olursa olsun aldıkları paraların mecmuu ka-
zanca, iktisadî buhran ve muvazene vergileri in-
dirildikten sonra (20) lira (43) kuruşu geçme-
yen tekaüd ve sair zat maaşı sahiblerinden**

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Muvazene vergisi kanununun birinci maddesinin
muaddel beşinci fıkrasının değiştirilmesine dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — 26 - V - 1932 tarihli ve 1980
sayılı muvazene vergisi kanununun birinci
maddesinin 25 - V - 1938 tarihli ve 3404 sayılı
kanunla değiştirilmiş olan 5 numaralı fıkrası
aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

5 - Bir ay içinde her ne unvan ile olursa
olsun aldıkları paraların mecmuu kazanç, ik-
tisadî buhran ve muvazene vergileri çıkarıldıık-
tan sonra (20) lira (43) kuruşu geçmeyen te-
kaüd ve sair zat maaşı sahibleriyle; (20) lira-
yı geçmeyen sair bilûmum istihkak sahibleri ve
80 kuruşa kadar işçi gündelikleriyle 120 kuru-
şa kadar olan gündeliklerin (80) kuruşu bu
vergidен müstesnadır.

Hem gündelik, hem maktu ücretle çalışan-
ların bir ay içinde gündelik ve maktu ücret
olarak aldıkları paraların yakûnu kazanç, ik-
tisadî buhran ve muvazene vergileri indirildik-
ten sonra 20 lira ve ondan aşağı düşenlerin ist-
ihkakları dahi bu vergiden muafır. Muhte-
lif cihetlerden gündelikli olanların muafiyetten
istifadelerinde gündeliklerinin mecmuu nazarı
dikkate almır.

**MADDE 2 — Bir ay içinde her ne unvan
ile olursa olsun aldıkları paraların mecmuu
kazanca, iktisadî buhran ve muvazene vergileri
indirildikten sonra (20) lira (43) kuruşu geç-
meyen tekaüd ve sair zat maaşı sahiblerinden**

25 - V - 1938 tarihli ve 3404 sayılı kanunun me-riyeti tarihinden itibaren kesilmemiş olan muva-zene vergisi kesilmez ve tahsil edilmiş olanlar da geri verilir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

18 - I - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>T. F. Silay</i>	<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	

25 - V - 1938 tarihli ve 3404 sayılı kanunun me-riyeti tarihinden itibaren kesilmemiş olan mu- vazene vergisi kesilmez ve tahsil edilmiş olan- lar da geri verilir.

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi ay- nen.

MADDE 4 — Hükümetin 4 ncü maddesi ay- nen.